

01 | 2023

SOS-

MAGASINET

Utgitt av SOS-barnebyer

Ukraina:
ett år etter

SIDE 10

Fadderskap
i endring

SIDE 16

Barns situasjon
i verden i 2023

SIDE 17

Terror, klimaendringer og tenåringsgraviditeter:

På lag med lokalsamfunnet i Mosambik

SIDE 4

**SOS
BARNEBYER**

INNHold 01 | 2023

MOSAMBIK: Ser det store i det små SIDE 4	Fra bekymrings- meldinger til opptur SIDE 12		Foto- reportasjen SIDE 17
Interjvuet SIDE 10	Fadderskap i endring SIDE 16		
	Stort og smått SIDE 20		Møt Silvia fra Bolivia SIDE 22

Av hensyn til personvernet er navnene til barna i artiklene i SOS-magasinet endret.

4 FAKTA

Ukraina ett år etter

Krigen i Ukraina har ført til at millioner av mennesker er på flukt og tusenvis av barn har måttet rømme fra det som er trygt og kjent.

Over 17 millioner ukrainere har behov for humanitær hjelp, tre millioner av disse er barn.

Krigen i Ukraina har ført til høye energi- og matvarepriser, noe som har store ringvirkninger globalt og mange flere opplever akutt matmangel.

Store deler av Ukraina har gått inn i vintermånedene uten elektrisitet og hjelpearbeidet er svært krevende.

Over 14 millioner mennesker har flyktet fra hjemmene sine. 7,8 millioner ukrainere har krysset grensene for å søke tilflukt i andre land, nesten 7 millioner mennesker er internt fordrevet.

Kilde: Unicef og Flyktningshjelpen

@SOS_barnebyer

Følg oss på Facebook, Instagram og Twitter

Utfordringene og konsekvensene er tydelige. Barn og unge trenger trygge og omsorgsfulle rammer. Derfor er vi tydelige på at barn og unge må bosettes ute i kommunene, og ikke i mottak. Regjeringen har nå mulighet til å gjøre som de sier i Hurdalsplattformen!

11. jan

Barns menneskerettigheter er under press. @KatrineVin og @SisselAarak skriver om kampen for barns #rettigheter #HumanRightsDay @ReddBarna @PlanNorge @UNICEFNorge

9. des

SOS-magasinet utgis av Stiftelsen SOS-barnebyer Norge. Mariboes gt. 13, PB 733 Sentrum, 0105 Oslo. E-post: sos@sos-barnebyer.no Telefon: 23 35 39 00

Ansvarlig redaktør: Sissel Aarak

Redaktør: Maarika Wellnitz Design og layout: Svovel AS Trykk: Stibo Complete Opplag: 71 000 Forsidefoto: Cornel van Heerden Red. avsluttet: 30.01.2023

Kontonr.: 8380 08 73730

www.sos-barnebyer.no

Omslaget rundt magasinet er produsert med 85 prosent fornybar biobasert råvare. Dermed bevares miljøet gjennom lavere Co2-utslipp. Den er gjenbrukbar og 100 prosent resirkulerbar.

Et år for endring

Mer ekstremvær som tørke, flom og sykkloner, væpnede konflikter, mennesker på flukt, matmangel, økte råvarepriser og høy inflasjon – det er mer enn nok utfordringer globalt. Og som alltid går det verst utover de barna som står uten eller risikerer å miste omsorgen fra familien sin.

I løpet av det siste året har verden blitt et tøffere sted å vokse opp. FNs siste Human Development Report viser at utviklingen går feil vei i ni av ti land. Dette går kraftig utover barns liv og utviklingsmuligheter. Og vi kan ikke sitte stille og se på.

Tiltak for å sette familier og lokalsamfunn i stand til å overleve og sikre barna trygge oppvekstvilkår, blir bare enda viktigere i tiden fremover. Det handler om å stable på beina et stabilt inntektsgrunnlag, tilgang på landbruksmetoder som er tilpasset klimaendringer, bevisstgjøring på foreldreroller og betydningen av skolegang, forebygging av vold og hjelp til å håndtere traumatiske opplevelser fra krig og konflikt.

For at vi skal klare å nå ut til enda flere barn, familier og lokalsamfunn, må vi også tilpasse, endre og prioritere de tiltakene som gir størst effekt. Endring fra fadderskap til fastgivere gir oss mer av den fleksibiliteten vi trenger for å kunne øke innsatsen på de områdene våre lokalt ansatte kollegaer ser behovene er størst.

FOTO: JO STRAUBE

Tiltak for å sette familier og lokalsamfunn i stand til å overleve og sikre barna trygge oppvekstvilkår, blir bare enda viktigere i tiden fremover.

Selv om utfordringene er store, gleder jeg meg til 2023. Aldri før har vi hatt muligheten til å forandre så mange barn og familiers liv til det bedre. Sammen gjør vi en forskjell!

Sissel Aarak

GENERALSEKRETÆR

Alliansepartner:

Hovedsamarbedspartnere:

Heimstaden

aktiv.

OBOS

MARS Norge

espira KUNNSKAPSBARNEHAGEN

Stiftelsen Gs

Hovedbidragsytere:

STIFTELSEN BALDER

GRIE FOUNDATION

Norad

FAGFORBUNDET

STIFTELSEN SIGNE MARIE

Apollo, IDÉ House of Brands

SER DET STORE I DET SMÅ

En stat i gjeldskrise. Terrorangrep som har tvunget hundretusener bort fra hjemmene sine. Klimaendringer som tar levebrødet, tenåringsgraviditeter som tar skolegang. I Mosambik er utfordringene store, men grepene som gir et bedre liv trenger ikke å være det for å ha stor effekt.

Tekst: **Torunn W. Gilje** ■ Foto: **Cornél van Heerden**

Dette området har en stor andel familier som lever under fattigdomsgrensen, og barnefattigdom er et stort problem. Klimaendringene fører til mer ekstremvær som sykloner og tørke. Hiv/aidsraten er høy, og det er mange barn som har mistet foreldrene sine. Det er utfordrende å sikre barns rett til beskyttelse under disse forholdene, sier Gracaina Pita.

Offentlige budsjetter dekker ikke behovene

Pita er avdelingsleder for kontoret med ansvar for likestilling og sosiale forhold i Beira. Byen, som er den nest største i Mosambik, ble hardt rammet av sykloner i 2019 og 2021. Hundretusenvise av mennesker fikk hjemmet sitt rasert.

– Det offentlige har ansvar, i samarbeid med partnere, for at barn som lever under fattigdomsgrensen får støtte og at de får skolegang. Vi jobber med å identifisere de familiene som har størst behov for hjelp, mange av dem er besteforeldreledete familier. Men det er bare å innse at den støtten vi kan tilby ikke er nok, dessverre, understreker Pita.

Nødvendig ekstra støtte

SOS-barnebyer er en av svært få organisasjoner som jobber med helhetlig støtte til familier i en kritisk situasjon. Chica er en av mange besteforeldre i Mosambik med omsorgsansvar. Hun dyrker grønnsaker, og får noe sosialstønad fordi hun er aleneforsørger for tre barn og tre barnebarn. Men det er ikke nok. SOS-barnebyer støtter henne slik at familien skal klare seg.

Et av barnebarna er Leila (5). Hun har en medfødt funksjonsnedsettelse som gjør at hun ikke kan gå. Chica har etterlyst tilrettelegging og offentlig stønad til rullestol slik at Leila ikke bare skulle bli sittende hjemme. Det fikk hun ikke.

Sterk vilje er ikke nok

– Mange behandler dem med funksjonsnedsettelser dårlig. Men Leila er et menneske som et hvilket som helst annet menneske. Hun er en oppvakt jente som gjerne vil være sammen med de andre barna i nabolaget, sier Chica.

Resultatet av Leila sterke vilje til å være med på lik linje med de andre barna og mangel på tilrettelegging for barn med funksjonsnedsettelse, er godt synlig. Det ene beinet er gipset,

Leila har en funksjonsnedsettelse som gjør at hun ikke kan bruke bena. SOS-barnebyer i Beira har støttet familien med rullestol, som sikrer at Leila kan begynne i første klasse til høsten.

og både armer og bein er tydelig oppskrapet. Beinbruddet er ferskt – hun falt bare noen få dager før SOS-barnebyer sørget for at hun endelig fikk en rullestol.

– Rullestolen gjør det mulig for Leila å være mer sammen med de andre barna og ikke minst at hun kommer seg på skolen når hun begynner til høsten. Hun er sterk og smart, og det er ingen grunn til at hun ikke skal klare seg bra på skolen bare fordi hun har en fysisk funksjonsnedsettelse. Men jeg er bekymret for hva som skjer hvis jeg faller fra før hun er stor nok til å klare seg selv. For hvem skal ta vare på henne da? Jeg håper bare myndighetene eller andre aktører har tiltak som kan støtte henne slik at hun

kan fullføre skolen, få seg en jobb og bli selvstendig som voksen, avslutter Chica.

Viktig at flere fullfører skolegangen

Å sikre at alle barn får tilgang til og fullfører skolen, også utover barneskolen, er svært viktig både for hvert enkelt barn og samfunnet som helhet. Fattigdom er en underliggende årsak til at barn mister skolegang, og for mange jenter er tidlig graviditet en utløsende faktor, forteller Gracaina Pita.

– Jenter blir usatt for seksualisert vold, tenåringsgraviditeter og tidlig «ekteskap». På dette området er det fremdeles mye underrapportering – familier ordner opp seg imellom og

det blir ikke fanget opp før jentene kommer på sykehuset gravide, og det blir oppdaget at de er mindreårige. Et viktig tiltak her er informasjon om farene ved tidlig graviditet, og ikke minst betydningen av at også jentene fullfører skolen før de stifter familie.

Tidlig graviditet

Laura, som bor i landsbyen Nhangau utenfor Beira, vet alt om å få barn tidlig og ikke få fullført skolegangen. Hun var 15 år da hun fikk sitt første barn, og 18 da hun fikk nummer to. Ektemannen døde, og nå er hun alene med tre barn, i tillegg til at hun også tar seg av et tantebarn.

Det er krevende å være aleneforelder. Lauras eneste inntekt kom

– Tenåringsgraviditet er en kjempeutfordring. I samarbeid med partnere er jobben med å gi jenter muligheten til å fullføre skolegangen et av våre viktigste tiltak, sier Gracaina Pita hos sosialmyndighetene i Beira.

fra en liten markedsbod, hvor hun solgte tomater, løk og matolje. Noe av det som bekymret henne mest var å skaffe nok penger til barnas skolegang. Laura fikk støtte fra SOS-barnebyer slik at hun kunne hun utvide utvalget i markedsboden, i tillegg til at hun fikk dekket skolepengene for barna. Etter hvert så hun mulighetene for å øke inntekten ved å tilberede og selge varm lunsj på markedet. Nå tjener hun nok til å dekke barnas behov, i tillegg til at hun betaler skolepengene for søsteren på 18, som snart er ferdig med videregående skole.

– Selv om jeg er voksen, har jeg et ønske om å få fullført videregående. Både for min egen del og for å være et godt eksempel for barna mine, sier Laura.

Overskudd til å bidra

I tillegg til tenåringsgraviditet er kjønnsbasert vold en stor utfordring i mange lokalsamfunn. Ifølge Gracaina Pita, er 58 prosent av rapporterte voldssaker, vold mot kvinner og barn. I tillegg kommer mørketallene. Laura nikker bekreftende når samtalen kommer inn på kjønnsbasert vold.

– Vi har så absolutt utfordringer her i lokalsamfunnet, både med kjønnsbasert vold og fysisk avstraffelse, sier Laura.

Etter selv å ha kommet ovenpå, og uten bekymringer for barnas mulighet til skolegang eller om familien ville ha nok å spise, har Laura valgt å bruke tid

på foreldreveiledning og bekjempelse av vold i hjemmet.

– Det slo meg at det trengtes en bevisstgjøring blant foreldre rundt dette med oppdragervold, hvorfor det er skadelig og hvordan de kan bli bedre foreldre for barna sine. Det samme gjelder kjønnsbasert vold. Før vi begynte med dette var det helt vanlig at kvinner led i stillhet, redde for hva som ville skje hvis de «sladret» om at ektemannen slo dem.

Opplæring som minsker vold

Etter at Laura startet arbeidet mot vold i hjemmet rundt om i lokalsamfunnet, har det vært en endring, forteller hun.

– Vi har gitt opplæring til kvinner om deres rettigheter. At det faktisk ikke er greit at menn slår, og at det er hjelp å få. Der kvinner før ikke turte si noe, vet de nå at de kan gå til politiet og at de kan komme seg ut av et voldelig forhold. At menn vet at de risikerer straff, gjør at færre tør å bruke vold, og det har vært en nedgang i kjønnsbasert vold i lokalsamfunnet.

Viktige frivillige

Overskuddet til å bidra til et bedre lokalsamfunn finnes også i den lokale organisasjonen Dondo som holder til i Mandruzi, rett utenfor Beira. 13 menn og 12 kvinner utgjør gruppen av frivillige som driver oppsøkende virksomhet ute i lokalsamfunnet.

– Vi har snakket mye om tenårings-

Lauras bruk av tid og krefter til å bedre forholdet for kvinner og barn i lokalsamfunnet, er et godt eksempel på den positive bivirkningen av å styrke familier. Uten konstant stress og bekymringer for å kunne forsørge barna og dekke deres grunnleggende behov, kan voksne bli viktige ressurspersoner også for samfunnet sitt.

graviditet og -ekteskap ute i lokalsamfunnet, det har hatt effekt og vi ser endringer. Det er flere foreldre som nå ser betydningen av skolegang, noe de ikke har vært bevisst på tidligere, forklarer Julia Caetamo i Dondo.

Dondo er en av mange lokalt etablerte organisasjonene som samarbeider med SOS-barnebyer. Fordi de frivillige selv lever i lokalsamfunnet de jobber i, er de tettere på, kan lettere fange opp familier som sliter og følge dem opp i etterkant. Typiske utfordringer, forteller Caetamo, er barn som mangler ID, mangler skolepenger, -materiell og har dårlige boforhold. Gruppen samler også inn penger som de bruker på mat til de barna og familiene som er verst stilt.

– Vi legger for eksempel merke til

barn som ikke er på skolen når de burde være det, og tar kontakt med familien, spør hvordan situasjon er og om de trenger hjelp. Vi snakker med de lokale lederne og hvis ikke de kan gjøre noe med det, tar vi det videre til myndighetene eller andre aktører. Bare det å ha noen å snakke med, noen som ser at du har det vanskelig, har stor betydning.

Klimaendringer bekymrer

Det bor 23 000 innbyggere i dette lokalsamfunnet, og svært mange av dem lever av det de dyrker. For dem har klimaendringene store konsekvenser.

– Det skulle ha begynt å regne i oktober, nå er vi i slutten av november og venter fremdeles. Uten å kunne dyrke grønnsaker har vi ikke mat. Og

når regnet endelig kommer, er det med kraftig vind som skaper store ødeleggelser. Vi er veldig bekymret for hvordan klimaendringene vil påvirke menneskene som lever her fremover, sier Julia Caetamo.

Veien ut av fattigdom

Uforutsigbare regntider og tørke bekymrer også Felix (19) utenfor Pemba lenger nord i landet. Familien hans har fått støtte gjennom SOS-barnebyer, noe som gjorde at Viktor kunne fullføre grunnskolen. For å ha mulighet til å fortsette på videregående skole, trengte han en inntekt ved siden av studiene. I samarbeid med familierådgiveren i SOS-barnebyer kom han frem til at å dyrke grønnsaker for salg var det som passet best for ham, og han fikk utstyr og frø. Så langt har

► dette prosjektet gjort at han har kunnet fortsette skolegangen.

– Jeg har et vannhull rett ved hvor jeg henter vann til åkeren. Men som dere ser, er det nå veldig lite vann igjen. Klimaendringene gjør det vanskeligere, og jeg er reelt bekymret for at avlingen skal tørke ut.

For Felix er ikke avlingen bare et levebrød – det er også veien ut av et vanskelig liv.

– Målet mitt er å bli lærer, og få et bedre liv enn det jeg og familien min har i dag.

Voldelig konflikt i nord

Cabo Delgado, provinsen hvor Pemba er hovedstad, har i tillegg til klimaendringer også blitt hardt rammet av gjentatte, uforutsigbare terrorangrep mot mange landsbyer nord i provinsen de fem siste årene. Flere hundretusener mennesker har blitt tvunget på flukt, og mange bor fremdeles i midlertidige bosettinger, som den i Metuge, 30 kilometer utenfor Pemba. SOS-barnebyer er, sammen med Verdens matvareprogram, blant de få humanitære aktørene som fremdeles jobber med de 570 internt fordrevne familiene som lever her.

Mat først

Verdens matvareprogram deler ut mat, men knapphet på midler har tvunget Verdens matvareprogram til å redusere rasjonene siden april 2022. FN-organisasjonen har bedt om flere bidrag, men mangel på finansiering gjør at de fra februar må kutte støtten helt. Det rammer én million mennesker på flukt fra de voldelige angrepene i Cabo Delgado.

– Vi fortsetter å appellere til givere om mer penger, i mellomtiden gjør vi det vi kan for å gi livreddende bistand til de mest utsatte gruppene, slik som underernærte barn, gravide og ammende. Men det mange vi ikke vil kunne nå, med mindre det raskt kommer på plass ytterligere finansiering, sier en talsperson for Verdens matvareprogram i Mosambik.

Selv om traumebehandling er hovedtiltaket, gjør SOS-barnebyer det de kan for å bøte på mangelen på mat.

– Basisbehovet er jo mat, og det nytter ikke at vi kommer med psykologer for å bearbeide traumer hvis folk sultar. Vi koordinerer med andre aktører som kan distribuere mat samtidig, eller i forkant av de mentale

– Min bønn til myndigheter og politikere verden over er å handle nå, for å skape de endringene som trengs for at jeg skal ha nok vann til avlingen min, og vi fortsatt skal kunne overleve her, sier Felix (19).

– Vi bruker organisasjoner i lokalsamfunnet som kontaktpunkt. De identifiserer hvilke barn og familier som trenger vår hjelp. Siden de naturlig er til stede hele tiden, er det lettere for dem å fange opp hvis det er noen det ikke går så bra med, forklarer familierådgiver i SOS-barnebyer, Rosa Dias.

tiltakene. Er det ikke nok, gjør vi det vi kan for å fylle hullene slik at de kan starte prosessen med å gjenoppbygge livet som ble ødelagt, sier Eva Correia i SOS-barnebyer..

Så traumebehandling

For det å bearbeide traumatiske opplevelser er viktig, særlig for voksne som blir sittende uvirksomme. Mario Salanger flyktet med familien da landsbyen deres ble angrepet i 2020. Ennå vet de ikke når, eller om, de kan dra hjem igjen. I bosettingen er de avhengig av hjelp for å overleve.

– Vi voksne overtenker. Og det er

vanskelig å la være å tenke på død og ødeleggelsene hjemme, særlig når vi ikke har noe å gjøre, ikke kan jobbe og tjene penger. Men det hjelper å få snakket om det og bearbeidet det vi har opplevd. Den psykososiale støtten vi får er viktig for å håndtere følelsene rundt fortiden.

Fanger opp traumer hos barn

Barna går på en lokal skole. På fritiden og i skoleferiene blir de aktivisert av frivillige for SOS-barnebyer som skaper en barnevennlig sone med lek og aktiviteter.

– Barna har faktisk taklet det bedre.

– Den psykososiale støtten vi får er viktig for å håndtere følelsene rundt fortiden, sier Mario Salanger som måtte flykte med familien da landsbyen deres ble angrepet.

Tilbudet med barnevennlig område med aktiviteter og lek er veldig bra. Barna bryr seg ikke så mye så lenge de vet at foreldrene kan forsørge dem. De merker det bare når det ikke er nok mat å spise.

Ilda Silvestre Machave, som jobber for distriktshelsetjenesten understreker hvor viktig det er å gi barn muligheten til organisert lek.

– Denne konflikten har gitt mange traumer, og selv om problemene som stress, angst og redsel, kan synes små, er det veldig viktig at de blir behandlet. Hvis ikke blir de til større problemer senere. De barnevennlige sonene gir oss mulighet til å indentifisere de barna som trenger hjelp. Vi kan se på barna hvordan de leker, om de klarer å konsentrere seg om aktiviteter eller fort mister interesse eller fokus. Det sier noe om hvordan de har det mentalt, og gjør at vi kan plukke ut dem som trenger ekstra oppfølging. Derfor er samarbeidet med SOS-barnebyer veldig viktig, avslutter Machave. ■

VI MØTER

DARYA
KASYANOVA

Raske avgjørelser har reddet menneskeliv

Det har vært enorme prøvelser for SOS-barnebyers ansatte i Ukraina som snart har levd et helt år med krig. Programsjef Darya Kasyanova forteller om hvordan det siste året har vært.

Tekst: *Katerina Ilievska/Anne Mone Nordahl*

Hvordan var livet før krigen og hva kan du huske fra krigsutbruddet i fjor?

Jeg kan nesten ikke huske hvordan livet mitt var før. Jeg og familien min har vært fordrevet fra hjemmet vårt siden 2014, da vi ble tvunget til å forlate Donetsk. Jeg vet hvordan det er å miste hjemmet sitt, måtte dra til et fremmed sted og bygge et nytt liv. Det er en kjempetragedie. Selv om vi var

forberedt på en fullskala invasjon og hadde planlagt for det, var den første tiden virkelig helt forferdelig for meg som for alle andre. Takket være jobben min, klarte jeg å ta meg sammen og komme i gang med viktige arbeidsoppgaver.

Hvordan tenkte du i den første fasen av krigen for å kunne ta vare på alle barna vi jobber med?

Jeg hadde mye erfaring med dette fra 2014 og 2015, da jeg var ansvarlig for evakueringen av familier og barn i Donetsk og Luhansk. Allerede i desember i 2021 trente vi på evakuering ved en fullskala krig. Vi la planer og gjorde vurderinger for hvilke institusjonsbarn som var i den mest utsatte og kritiske situasjonen. Vi klarte å evakuere de aller fleste fosterfamiliene til SOS-barnebyer før

krigsutbruddet, og hjalp dem humanitært og med psykososial støtte. De første dagene av krigen var det svært mange barn og familier som var i stor sorg. Samtidig skjedde ting veldig raskt. Allerede fra 2. mars var det dårlige kommunikasjonsforbindelser til den østlige delen av landet. Mange områder var okkupert, og det var ingen internett- eller telefonforbindelse. Etter den første uka med full krig vil jeg si at vi som organisasjon forstod mer av den generelle situasjonen og var enda mer aktive.

Du er selv mamma og har ansvar for din egen familie. Hvordan er det å selv være rammet av en krig og samtidig leder for det humanitære arbeidet i en stor hjelpeorganisasjon?

Det tenkte jeg knapt på. Så lenge jeg, barna og familien var trygge og friske, ga jeg all min oppmerksomhet til jobben, og til dem som hadde det aller verst. Å kunne gjøre noe for mennesker som er i en mye verre situasjon enn meg, gir meg styrke og energi. At SOS-barnebyer både jobber forebyggende med familier i en vanskelig situasjon, og også er der når katastrofen er et faktum, er en viktig del av vårt mandat. Vi begrenser aldri hjelpen vår og klarer å møte barns og familienes behov med svært mange ulike hjelpetiltak.

Er det noen historier som har festet seg spesielt hos deg?

Alle menneskene vi jobber med, har sterke historier. Når jeg tenker tilbake, blir jeg spesielt rørt over våre ansatte. Mange av dem ble værende hos mennesker som trengte hjelp med evakuering, helt til det siste. Måten de mobiliserte på og satte fellesskapet først, står det stor respekt av. Samtidig er det også historier om foreldre som ikke ville dra og som ikke kom seg av gårde før det var for sent. Det gjelder også et barnehjem for barn mellom 0 og 3 år i Vorzel. Allerede en første dagen av krigsutbruddet var jeg i kontakt med relevante ministre og andre myndighetspersoner, for å få til en evakuering av disse barna, men det gikk ikke. Bygningen hvor de

BAKGRUNN

Darya Kasyanova er leder for SOS-barnebyers programutvikling i Ukraina. Hun leder også det ukrainske nettverket for barns rettigheter.

AKTUELL

Jobber med ulike hjelpetiltak, for å møte behovene til barn og familier i en vanskelig situasjon.

bodde, ble truffet av et missil, og det var ingen kjeller eller andre tilfluktsrom der de ansatte kunne ta med barna mens kamphandlingene pågikk. Det tok lang, lang tid før disse barna ble hentet ut, og det er helt forferdelig. Heldigvis har vi historier hvor det i siste liten gikk bra, som en familie som henvendte seg til oss for å få hjelp til å komme seg ut av Luhansk-regionen. Åtte barn, mor, far og bestemor. Vi jobbet med dette i flere dager og fikk dem til slutt på et tog til Dnipro. Mens de satt på toget, fikk vi vite at et prosjektil hadde truffet huset deres og eksplodert. Huset de akkurat hadde forlatt, var lagt i ruiner. I en krig er det ingen tid til å tenke. Det handler om å ta avgjørelser i raskt tempo for å bevare menneskeliv.

Hva slags posisjon hadde SOS-barnebyer i Ukraina før krigen?

Vi var anerkjent i Ukraina fra før, men har vært en relativt liten organisasjon og ikke så godt kjent for folk flest. Dette har snudd fullstendig. På grunn av nødhjelpsarbeidet vi satte i gang da krigen kom, er det nå sånn at mennesker fra hele Ukraina henvender seg aktivt til oss for hjelp. Vi har søkt etter samarbeidspartnere som matcher med våre verdier og tilnærminger, og vi opplever nå at nasjonale aktører tar kontakt med oss, og ikke omvendt. Å få på plass disse samarbeidene har vært veldig viktig for å kunne nå ut til enda flere, ikke minst mennesker i såkalte «hotspots» (særlig farlige områder).

Hva er du stolt over av at SOS-barnebyer har fått til i dette første året med krig?

Jeg er stolt over at vi alle har klart oss så langt og at vi har vokst og lært så mye. Det er en kompleks prosess. Vi jobber på nye måter og vi har klart å oppskalere aktivitetene våre. Vi har

sett og analysert behovene hos våre barn og familier, og hele tiden jobbet for å finne bedre løsninger. Det har vært godt å kjenne på støtten utenfra og fra resten av føderasjonen. Det er lett å lukke seg inne som organisasjon når det er krig og du er redd, jeg er glad vi unngikk det. Vi tok imot det som kom: barna, behovene deres og alt krigen brakte med seg. Jeg er også stolt over at vi har klart å styrke posisjonen til SOS-barnebyer, og at myndighetene nå virkelig ser hva vi kan bidra med.

I den fasen krigen er i nå, hva er dine største bekymringer?

Det bekymrer meg veldig at vi ikke vet det faktiske omfanget på hvor mange barn som er døde. Vi vet heller ikke hvor mange barn som er igjen i de okkuperte områdene. Jeg vet ikke om barna og familiene som har måttet reise fra Ukraina noen gang kommer tilbake. Jeg er bekymra for den psykososiale oppfølgingen de får. Å bearbeide traumer blir svært viktig i mange tiår fremover. Som organisasjon har vi helt konkret sett hvor viktig og riktig det er at barn skal få vokse opp i en familie. En familie er bedre til å mobilisere og ta vare på sine egne barn enn en institusjon. Det er svært viktig for oss å kjempe videre for de mest sårbare barna. Jeg tenker mye på hvordan vi skal gjenoppbygge landet vårt når krigen en gang er ferdig og hvordan vi skal sørge for at barn får en best mulig hverdag og livssituasjon. Over 6000 barn har blitt foreldreløse så langt i krigen, ifølge offisielle tall, og det er store mørketall. Mitt håp er at SOS-barnebyer får en plass rundt bordet når beslutninger skal tas og at vi kan starte prosessen med de-institusjonalisering av barn i Ukraina. Vi har stor ekspertise på alternativ omsorg og hva som er de beste løsningene for barn. Det er mange nå som henvender seg til oss for å lære, og den rollen tror jeg vi fortsatt vil ha etter krigen. SOS-barnebyer har jo en særegen kompetanse når det gjelder både det å støtte hver enkelt familie med utfordringene deres, og samtidig jobbe strukturelt og metodisk. ■

Fra bekymringsmeldinger til OPPTUR

– Da vi kom hjem til familien og de fem barna første gang, var det høyt aktivitetsnivå, mye bråk, mugg og sopp på veggene, det var iskaldt og hagen var full av søppel, forteller Tom*. Han er Familiepartner for familien, som bor i en kommune i Sør-Norge, og har fulgt dem tett i seks måneder. Nå sitter mor og far i et møterom på OsloMet sammen med Tom og familiepartnere fra alle kommunene som er en del av dette programmet.

Tekst: Kristin Trandem

Mor og far hadde mistet kontrollen over økonomien. Bekymringsmeldingene strømmet inn, fra barnehagen, skolen, NAV, naboer og det lokale biblioteket. De hadde selv tatt kontakt med barneverntjenesten for fem år siden, men opplevde dette som negativt og at mange i nærmiljøet etter dette opptrådte fordomsfullt. De følte seg forhåndsdomt og stigmatisert, og var ofte ikke enig i bekymringsmeldingene som ble formidlet til barneverntjenesten.

Familien fikk tilbud om å få støtte gjennom Familiepartner, et tiltak som gjennom barneverntjenesten jobber annerledes enn andre typer tiltak.

– Vi tok initiativet til å utvikle Familiepartner fordi vi så behovet for å en ny metode i norsk barnevern basert på teori og forskning, forklarer Bente Jørgensen i SOS-barnebyer. Hun har barnevernsfaglig bakgrunn og er ansvarlig for utviklingen av Familiepartner i tett samarbeid med forskere ved Oslo MET og representanter fra barneverntjenesten i kommunene som er med i samarbeidet.

– Familiepartnern tar tak foreldrenes egne utfordringer først, som ofte er av praktisk art, slik at de etter dette kan klare å være mottakelige for annen veiledning. Det er lagt opp til å bruke mye tid i oppstartsperioden på hver enkelt familie, der hyppige hjemmebesøk er en viktig del av oppfølgingen, forklarer hun videre.

Hva som skiller Familiepartner fra andre tiltak

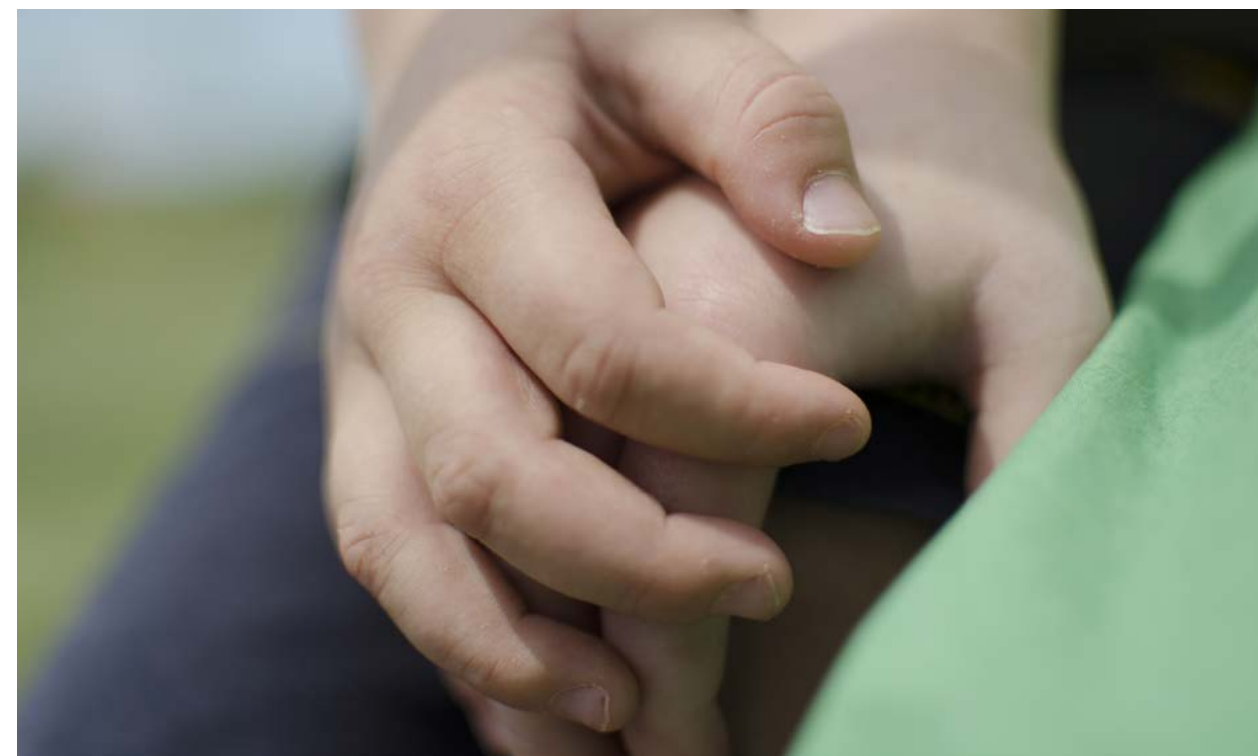
Veiledningsteamet som hadde ansvaret for familien var veldig bekymret, og omsorgsovertagelse av barna ble diskutert. Samtaler med barna, samarbeidsmøter med skole og barnehage, alt foregikk på kontoret til barnevernstjenesten. Familien fikk tilbud om at en miljøarbeider kunne komme hjem til dem om kveldene, det følte de ville bli et ekstra uromoment.

– I utgangspunktet var det de som ba om hjelp, men opplevde det som kontroll, sier Tom.

Mor forteller: – Barnevernet har vært en mørk sky som har hengt over oss. Vi var skeptiske fordi vi hadde forsøkt andre tiltak tidligere, og følte da at ingenting var bra nok. Jeg var selv en del av barnevernet da jeg vokste opp og hadde en frykt for om jeg var god nok? Hvis ikke tar de barna mine. Oda* og Tom har vært veldig flinke på å bekrefte at vi er gode nok. Hadde en familiepartner vært i min familie da jeg vokste opp, så ville vi hatt det bedre. Ungene er midtpunktet i mitt eget univers, men jeg har vært usikker på min egen rolle som mamma.

– Vi er vel alle usikre på oss selv som foreldre innimellom og redde for å ikke være gode nok, sier Oda, som også har jobbet med familien.

– En vesentlig forskjell fra andre tiltak er at vi har søkelys på andre ting enn omsorgsevnen først. Da kommer de med utfordringene sine selv, når de er trygge nok på oss til å snakke om

ILLUSTRASJONSFOTO: SOS-BARNEBYER

disse, istedenfor at vi definerer hva og når vi skal snakke om det, fortsetter Oda. – Dette skjer selvsagt parallelt med en fortløpende vurdering av barnets omsorgssituasjon. Veiledningen vi gir er så konkret og tilpasset som mulig, og etter å ha jobba med familien i et halvt år ser vi at de har omsorgskompetansen.

Familiepartneren har gjort mer enn forventet

Foreldrene var tydelige på at de ønsket oppfølging for hvordan de møter og snakker med alle fem barna, noe som er veldig krevende. De gir uttrykk for at samarbeid og tilgjengelighet har vært avgjørende, og også hvordan de ble ivare tatt av familiepartnerne.

– Det er betydningsfullt hva slags person familiepartneren er. Vi er dønn ærlige, og dere må være det samme, fikk vi høre, sier far. – Oda og Tom fremsto som jordnære og likestilte, fortalte og delte egne erfaringer fra sine familier og barn. De har gjort mer enn forventet, hjulpet oss med parforholdet, praktiske ting, bolig og økonomi.

FAMILIEPARTNER

- Dette er et hjelpetiltak som gjennom barneverntjenesten skal forebygge omsorgsovertakelser.
- De tre første månedene settes det av mye tid for å skape tillit, bygge relasjoner og løse praktiske- og økonomiske utfordringer, blant annet med bolig.
- Konseptet ble utviklet av SOS-barnebyer Finland, men er videreutviklet og tilpasset norske forhold i et samarbeid mellom SOS-barnebyer, barneverntjenesten i Lillehammer kommune, Skien kommune, Øvre Eiker kommune og Bydel Sagene i Oslo kommune.
- Forskere ved OsloMet er en del av prosjektet.

“
Familiepartneren tar tak foreldrenes egne utfordringer først, som ofte er av praktisk art, slik at de etter dette kan klare å være mottakelige for annen veiledning.
 ”

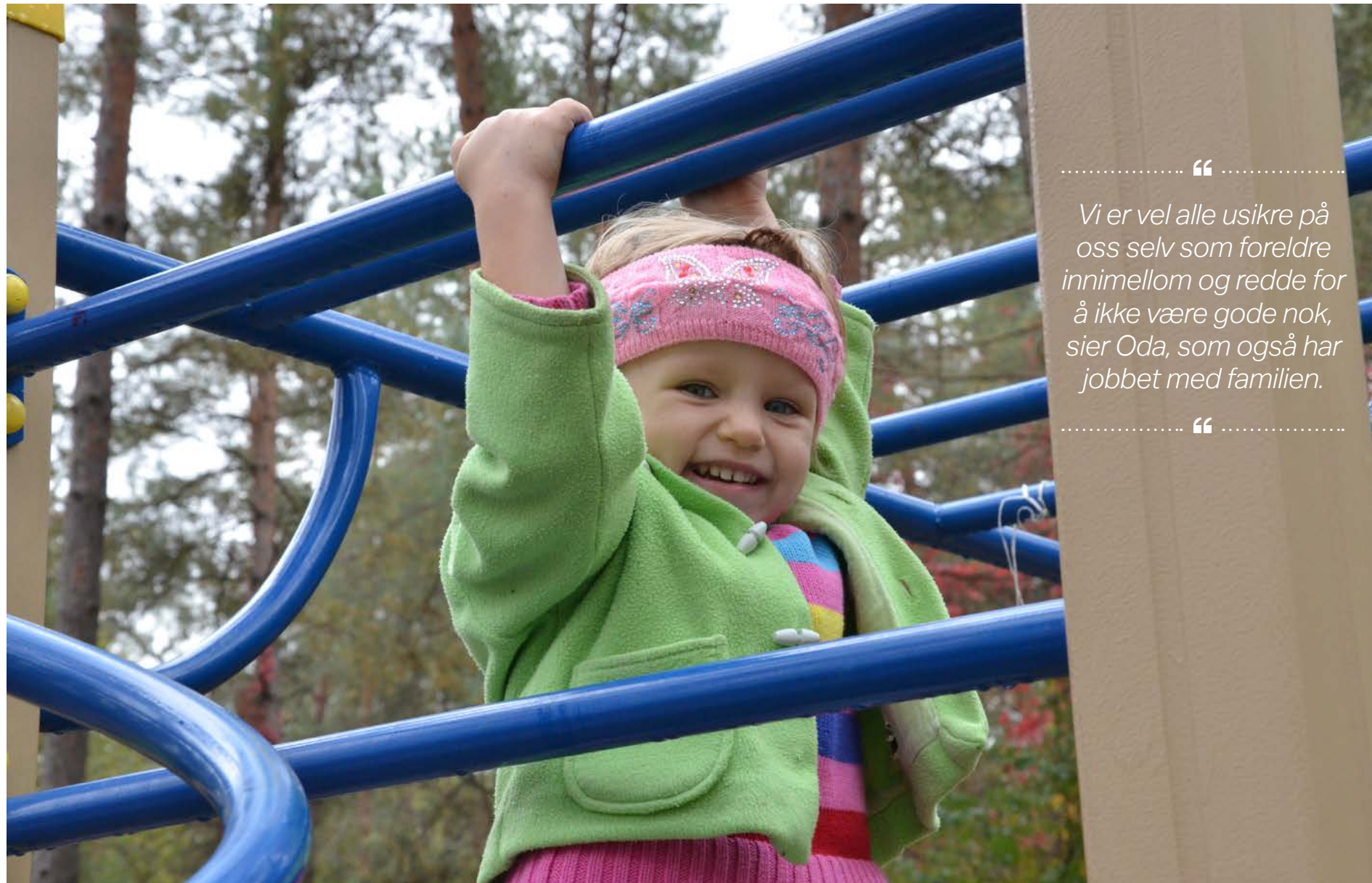
I tillegg vært med i møter med kommunen, banken og NAV.

– Ja, det at Oda og Tom stiller opp og er med på alle møter, og har fokus på familien som en helhet, er gull, legger mor til.

I de tre første månedene settes det av mye tid for å skape tillit, bygge relasjoner og løse praktiske og økonomiske utfordringer. Å rydde opp i økonomien og gjøre den mer forutsigbar gjorde at familien for første gang kunne få et huslån. Dette førte til at de følte en større grad av selvbestemmelse, noe som ga dem bedre selvfølelse. I tillegg muliggjorde det kjøp av egen bolig slik at de kunne flytte til et nytt område i kommunen og skifte nærmiljø.

Nytt liv også for barna

Den eldste datteren i familien slet på skolen og

“
Vi er vel alle usikre på oss selv som foreldre innimellom og redde for å ikke være gode nok, sier Oda, som også har jobbet med familien.
 ”

nektet å gå dit. Foreldrene hadde ikke overskudd til å ta opp kampen og lot henne ofte være hjemme. Mor mente at hun hadde dysleksi og forsøkte å formidle dette til skolen, men opplevde at hun ikke ble lyttet til. Nå har datteren fått diagnosen og hjelpemidler, noe som gjør at hun både gjør lekser på eget initiativ og møter opp på skolen. Og hvis hun enkelte dager ikke vil gå på skolen, tar læreren kontakt og tilbyr å komme hjem for å hente henne.

– Vi opplever at skolen stiller med blanke ark og ikke har forhåndsdømt oss, de er åpne og inkluderende og gjør det lille ekstra for at barna skal ha en bra dag, understreker mor.

Barna går på en ny skole og i en annen barnehage, og familiepartnerne har hatt en tett og god dialog med de som jobber der og ikke opplevd noen bekymring derfra.

– Etter at vi flytta, har alle fått det bedre og barna virker tryggere og mer tilfreds, sier far. – Vi har kjøpt et eget hus og strømgregninga er halvert. Vi har endelig fått den hjelpa vi spurte om å få for fem år siden. Det siste året har vært en ordentlig opptur, avslutter han. ■

FAMILIEPARTNER BLIR STØTTET AV:

- Visma leverer et eget saksbehandlingssystem som gjør det enkelt å legge inn dokumentasjon fra oppfølgingen av familiene. Dette gjør det mulig å hente ut statistikk til forskere og ikke minst barneverntjeneste, for å se på hva som fungerer og hva som bør bli bedre.
- Elkjøpfondet samarbeider med barneverntjenestene som er en del av Familiepartner. Familier som har behov for digitalt utstyr, men som ikke kan prioritere dette av økonomiske grunner, kan søke om å få tildelt f.eks. en PC eller mobiltelefon.
- DNB New Tech Labs har utviklet et økonomiverktøy i samarbeid med SOS-barnebyer, som familiepartneren kan bruke sammen med familiene, for å kartlegge den totale økonomien og generere et budsjett.
- Ferd og Heimstaden bidrar økonomisk, og har gjort det mulig å utvikle og gjennomføre prosjektet.

Sammen skal vi nå flere barn

Av hensyn til barnas beste endrer vi nå fadderordningen slik at vi sammen når ut til enda flere av de som trenger det aller mest.

I stedet for å bli fadder for et barn, kan du nå støtte oss med et fast månedlig beløp der du bidrar til barn og familier der behovet til enhver tid er aller størst. Har du regioner du har et spesielt nært forhold til, kan du også bli fadder for det området og støtte alle våre tiltak i det lokalsamfunnet.

Det er en beslutning som har modnet over tid, ut fra hvordan verden og behovene har endret seg. Til grunn ligger som alltid barnet – og barnas beste. I tillegg at vi bruker midlene vi samler inn til å gi mest mulig positiv endring i livene til de vi er til for.

Flere barn skal bli i familien sin

SOS-barnebyer er kjent verden over for barnebyene, som tilbyr familiebasert omsorg for barn som ellers ville vært alene. For de aller fleste som i dag står i fare for å bli stående uten omsorg, er likevel situasjonen den at de allerede har en familie. Som med riktig støtte og oppfølging fortsatt vil være det beste stedet barnet kan være.

Derfor jobber vi nå for at færre barn skal inn i barnebyer, og flere får den støtten som trengs for at de skal kunne bli i familien sin. Det er nå flere barn som bor i en SOS-familie i en kortere periode, mens den biologiske familien får den støtten den trenger for å selv kunne ta seg godt av barna sine.

Beskytte barnets personvern

Vi vet at mange har et spesielt forhold til fadderbarnet sitt, og at nettopp den personlige oppfølgingen har vært en viktig grunn til å bli SOS-fadder. Samtidig har vi som en barneorganisasjon et stort ansvar for å ivareta barnas personvern og beskyttelse på en god måte.

FOTO: ALEA HORST

Og mens sosiale medier gjort verden til et mye mindre sted, får stadig flere land strengere retningslinjer for personvern, som vi også må tilpasse oss.

Derfor har vi allerede gått bort fra individuelle oppdateringer om barna, til generell informasjon om tiltakene våre og resultatet av arbeidet som gjøres i og rundt barnebyen. De som allerede er fadder for et enkelt barn, kan fortsette dette fadderskapet til barnet flytter ut av fosterfamilien sin. Men ingen nye barn vil bli en del av fadderskapsordningen.

Fadderne er viktige

Vi har også et stort ansvar for å bruke våre midler på en best og mest mulig effektiv måte. Antallet barn som trenger vår innsats er stort, og vi ønsker å sørge for at mange flere barn får muligheten til å vokse opp med den omsorgen de trenger for å utvikle seg til ressurssterke

voksne. Og den jobben klarer vi fremdeles ikke uten alle våre gode støttespillere.

Noe av det viktigste vi gjør er derfor å hjelpe og støtte lokalsamfunn og familier til å lage gode liv. Det er ekstra utfordrende for familier som i utgangspunktet har det tøft, når naturkatastrofer, prisøkning, konflikter, pandemier og annen uro rammer samfunnet de lever i.

Med gode samarbeidspartnere, frivillige aktører i lokalsamfunn, myndigheter og næringsliv, skreddersyr vi løsninger som innebærer alt fra økonomisk hjelp og rådgivning, til arbeidslivstrening og foreldreveiledning. Og vi fortsetter å bidra helt til vi er sikre på at familien igjen greier seg på egen hånd.

Ingen barn klarer seg alene. Vi skal fortsette kampen for at barn, uansett hvor de er født, skal få sin rett til å vokse opp i en trygg og stabil familie oppfylt. ■

FOTO: CORNEL VAN HEERDEN

HVORDAN ER
DET Å VÆRE
BARN I 2023?

FOTOREPORTASJE

1

FOTO: SOS-BARNHEVER

I løpet av det siste året har verden blitt et vanskeligere sted å vokse opp. Ni av ti land opplever en utvikling som går feil vei, og utsiktene for 2023 er ikke noe bedre. Store klimautfordringer fører til ekstremvær og naturkatastrofer, tørke og flom, som igjen fører til sultkatastrofer. Millioner av barn er på flukt fra krig, konflikt, og katastrofene.

2

FOTO: ZISHAAN AKBAR LATIF

3

FOTO: BARRY GUY

Tekst: Kristin Trandem

4

FOTO: ALEXANDRA KAISER

5

FOTO: NASEEBULLAH JAMALI

FOTO: KATERINA ILJEVSKA

6

FOTO: KATERINA ILJEVSKA

7

1. I Somalia vil over halvparten av alle barna være underernærte innen juli, som en følge av den verste tørken på 40 år.
2. Økende ulikhet: Før koronapandemien var det flere av FNs mål på ulikhet som gikk i riktig retning, men verden preges av voksende og stadig mer komplekse kriser: Klimaendringer. Konflikt. Krig. Pandemi. Angrep på menneskerettigheter. Dette har ført til at ulikheten har økt, både i og mellom land. De som lever i fattigdom, er mest utsatt. Barna rammes alltid hardest.
3. Psykisk helse: Nesten to millioner mennesker har måttet flykte fra hjemmene sine i Burkina Faso, etter sju år med væpnet konflikt. Over halvparten av flyktningene er barn. Ali ble tvunget til å flykte sammen med familien sin etter at landsbyen de bodde ble stormet av menn med våpen. Han så sin beste venn ble skutt og drept. Tre av fire som rammes av psykiske lidelser bor i land som er rammet av krig og kriser. Psykisk helsestøtte er derfor viktigere enn noensinne i tiden fremover.
4. Venezuela står i en økonomisk og politisk krise som har ført landet mot fullstendig kollaps. Barn og familier tvinges på flukt under tøffe forhold over fjellkjeder, nesten uten mat. På andre siden av grensen, i Colombia, venter en usikker fremtid i flyktningleirer.
5. Hyppigere og kraftigere stormer og orkaner, ekstremregn - og flom. 33 millioner ble rammet av flommen i Pakistan i fjor. Halvparten av dem er barn. Når folk flykter fra krig og konflikt, kan de håpe på å returnere den dagen konflikten er over. Hvis livsgrunnlaget og stedet der du bor er revet vekk av en flom, er ikke dette et alternativ.
6. Barna i Ukraina har levd med krig og voldshandlinger i lang tid. Før jul meldte UNICEF at over 17 millioner ukrainere har behov for humanitær hjelp, tre millioner av disse er barn. På vinteren er det ned mot 20 kuldegrader. Uten elektrisitet i store deler av landet, går den humanitære krisen over i en ny og dramatisk fase.
7. Flere hundre millioner barn lever uten familie, eller i en familie som er i en kritisk utsatt livssituasjon. Mange foreldre har omsorgsviljen, men når du hver dag må kjempe for å overleve, er det ekstremt vanskelig å klare å ta vare på barna sine. Vi er nødt til å fortsette kampen for at alle barn skal få sine rettigheter oppfylt, og vokser opp med god omsorg.

Kilder: fn.no, bistandsaktuelt.no

Stort og smått

FOTO: FRIDA FALKUM

SAMMEN-grupper bygger sosiale nettverk

En stor andel av flyktningene som kommer til Norge mangler et nettverk og sosial tilhørighet. I 2022 fikk mange ungdommer og familier et sosialt nettverk gjennom SAMMEN-grupper. Formålet er å bygge relasjoner mellom lokalbefolkningen og flyktningene som bosettes i kommunen. I løpet av 2022 samarbeidet vi med 13 kommuner om å skape ulike former for SAMMEN-grupper. Fire ungdommer eller familier fra lokalsamfunnet etablerer ei gruppe med tilsvarende antall av de med flyktningbakgrunn. I løpet av en to måneders periode gjennomfører de aktiviteter sammen som gjør at de bygger nettverk og på en likeverdig måte lærer om hverandre og får venner. Dette gir også en ny trygghet i lokalsamfunnet, er viktig for å bli integrert og få en god oppvekst. Hvilke aktiviteter og hvordan disse gjennomføres er det opp til deltagerne selv å planlegge. Kommunene og SOS-barnebyer tilrettelegger, følger opp og støtter SAMMEN, men det er ungdommene som eier prosjektet og skaper nye relasjoner og nettverk.

De 13 kommunene som var med i 2022 er Asker, Askøy, Lillehammer, Kristiansund, Hustadvika, Elverum, Levanger, Lindesnes, Vindafjord, Stavanger, Notodden, Averøy og Verdal.

Tusen takk!

Nordmenns loddkjøp i Postkodelotteriet i 2022 bidro med over 51 millioner kroner til SOS-barnebyers arbeid for de barna som trenger det aller mest. Behovene for hjelp øker i en stadig mer urolig verden, og midlene fra lotteriet er et viktig bidrag som gjør en forskjell for barn og familier i en svært vanskelig livssituasjon. Tusen takk til alle dere som kjøper lodd i Postkodelotteriet!

FOTO: POSTKODELOTTERIET

I 2022 har
80 000
familier
fått støtte
til å holde
sammen.

VINNER AV ORD-KONKURRANSE

I forrige utgave av SOS-magasinet spurte vi: Finner du ti ting som handler om jul? Vi har trukket en vinner og SOS-hund er på vei til Irene Stødle Gåserud. Gratulerer!

Tusen takk til alle som deltok!

FOTO: PIXABAY

UngSOS med kampanje mot barnehjemsturisme

Åtte av ti barn som blir plassert på barnehjem er i utgangspunktet ikke foreldreløse eller står i fare for å miste omsorg, men kommer fra svært vanskeligstilte familier som får betalt for å gi fra seg barna sine. Ved å reise ut som frivillig arbeidskraft, er norske ungdommer som gjør det i god tro, med på å gjøre det lukrativt å drive institusjoner. Barnehjemsturisme skader barna, og UngSOS mener derfor at barnehjemsturismen må avvikles.

For å bidra til dette, må folkehøgskoler og andre utdanningsinstitusjoner, religiøse samfunn og reiselivsaktører umiddelbart slutte å arrangere denne typen reiser som ofte henvender seg til ungdommer som ønsker å bidra positivt. I tillegg må norske myndigheter jobbe aktivt for å spre informasjon om de negative sidene ved denne typen frivillighetsturisme, og sørge for at det tas inn i nasjonale og internasjonale lover.

Kampanjen skal skape synlighet rundt emnet og samle underskrifter mot barnehjemsturisme.

Sosial bærekraft til frokost

– Bærekraftsmålene er overliggende for alt arbeidet vårt. For å nå målene er vi helt avhengig av et godt samarbeid både med partnere i Norge, og i land der vi jobber. Med bærekraftsmålene som et felles rammeverk er det større sjanse for at vi skal lykkes, sier Anna Hamre, humanitær rådgiver i SOS-barnebyer. Dette er overliggende og skal være en kvalitet og en trygghet for partnere. Vi inviterte næringslivet til et frokostmøte, hvor tre av våre hovedsamarbeidspartnere, Grieg Gruppen, Moelven og OBOS deltok i en samtale om sosial bærekraft. Næringslivspartnerne har tydelige mål for hva arbeidet med sosial bærekraft skal resultere i, både innenfor mangfold, likestilling, miljø og klima - for at flere skal leve gode liv. Dette gjelder i lokalsamfunnene der de er etablert med virksomheter, internt i selskapet og for barna og unge som får støtte gjennom partnerskapene med SOS-barnebyer. I tillegg ser de nytten av at prosjektene utvikles i samarbeid med SOS-barnebyer og at vi utnytter hverandres kompetanse, både i Norge og lokalt i landene vi er etablert, for å nå målene.

FOTO: PRIVAT

Bli med i UngSOS!

UngSOS er ungdomsgruppa til landsforeningen Frivillige for SOS-barnebyer som vil gjøre en innsats for barn og unge verden over. Vi spurte Aurora Sjøvoll, leder for UngSOS, hva engasjementet betyr for henne.

– Jeg har vært frivillig i UngSOS i omtrent syv år. På disse årene har jeg fått utfordret meg selv, lært utrolig mye og skapt gode relasjoner. Jeg har arrangert loppemarked, holdt foredrag, skrevet leserinnlegg, vært på samlinger, oppdagat at jeg er engasjert i politikk, kjent på det å lede en gruppe og ikke minst utviklet meg selv som person. For meg er det viktig å være frivillig i UngSOS, for her kan jeg bruke engasjementet mitt, bygge relasjoner til personer som har like interesser som meg og gjøre en forskjell.

Vil du vite mer om hvordan du kan engasjere deg? Ta kontakt med Aurora: aurora.sjovoll@hotmail.com

Møt Silvia fra Bolivia

Mange barn opplever at foreldrene skiller seg. Slik var det også for Silvia* som bor i Bolivia. Moren og faren hadde det ikke noe bra sammen, de kranglet og skrek til hverandre hele tiden. Silvia og søstrene syntes det var skikkelig leit.

Tekst **Kristin Trandem** ■ Foto **Hairo Caba**

Å gå fra mannen var ikke noen lett avgjørelse for moren. Kulturen i landet gjorde at bestemoren til Silvia mente at man ikke burde skille seg uansett hvor vanskelig de hadde det. Hun fikk derfor ingen støtte fra familien sin.

– Jeg gjorde det for deres skyld, sier mammaen til Silvia, og gir henne en klem.

Den lille familien får god støtte fra SOS-barnebyer. Både av en psykolog for å kunne snakke om alt det vonde som skjedde, og til kurs og opplæring fordi moren drømmer om å starte eget bakeri.

– Men nå selger mamma grønnsaker, slik at vi skal få penger til å kjøpe mat og alt det andre vi trenger, forteller Silvia. – Og jeg hjelper henne gjerne.

Alle barna i Bolivia har muligheten til å gå på skolen, og den er heldigvis gratis. Moren til Silvia håper at Silvia og søstrene skal ta en utdanning som gjør at de får seg en jobb når de blir voksne.

Selv om det er mange utfordringer i livet deres fortsatt, har de det bra. – Det er så godt å se at døtrene mine har det fint og at de er glade, sier mammaen og smiler.

Silvia nikker og klemmer den lille valpen de har fått, inntil seg.

*Navnet er endret av hensyn til personvernet.

Fakta om Bolivia

Antall innbyggere:
Over 11 millioner

Språk:
Spansk og flere lokale språk

Hovedstad:
Sucre, men man sier at La Paz også er en hovedstad fordi de som styrer landet holder til der.

Våre program: SOS-barnebyer har jobbet i landet siden 1968. Vi støtter familier i en vanskelig livssituasjon slik at de kan holde sammen, og tilbyr et nytt hjem for barna som har mistet omsorg. Det har også vært naturkatastrofer i Bolivia, flom og ødeleggelser, der vi har bidratt med nødhjelp.

Hvordan er det å være barn i Bolivia?

Det har vært mye uro i Bolivia, og de som styrer landet har ikke klart å gjøre dette til et godt sted å bo for alle. Mange familier har dårlig økonomi og 2,5 millioner barn lever i fattigdom, 800 000 av disse bor på gaten. Nesten halvparten av befolkningen lever i slumområder.

Selv om alle barn har muligheten til å gå på skolen er det mange som må jobbe i stedet, for å skaffe en inntekt til familien sin, og i Bolivia er barnarbeid lovlig fra 10 års alderen. Selv om det skal være frivillig er det ikke lett å si nei, hvis foreldrene bestemmer at du skal jobbe.

Det er også mange barn fra urbefolkningen som faller ut av skolesystemet, spesielt jenter. En grunn til det er at de mangler undervisning på morsmålet sitt, og mange av familiene bor veldig langt unna skoler.

Over halvparten av barn i landet, spesielt på landsbygda og i fjellene, har ikke tilgang til internett.

I Bolivia er det mye vold, 80 prosent av alle barn opplever å bli slått hjemme.

Mat i Bolivia:

Typisk boliviensk mat er:

- Papas Rellenas: frityrstekte potetmosballer fylt med et kokt egg eller ost.
- Salteñas: innbakte pakker fylt med kjøtt, grønnsaker, egg, oliven og en krydret saus.
- Pique a lo macho: Oksekjøtt, pølse, løk, krydret paprika, kokte egg og pommes frites.

Vinn SOS-hunden!

Vi har gjemt ti ord som er viktig for barns utvikling. Finner du alle?

S	O	M	I	T	R	Ø	S	T
O	T	F	A	U	L	K	A	I
I	T	A	N	T	R	Y	G	G
E	N	M	B	V	E	K	S	T
S	O	I	K	I	E	B	A	N
O	M	L	B	K	L	N	S	K
R	O	I	F	L	E	K	N	Ø
I	O	E	L	E	A	T	M	T
T	R	S	I	K	L	I	A	M

Skriv ned ordene og send dem til konkurranse@sos-barnebyer.no, eller SOS-barnebyer ved Maarika Wellnitz, Postboks 733 Sentrum, 0105 Oslo.

Frist: 15. mars 2023

Kilder: [wikipedia.no/aftenposten.no/CIA world factbook](https://wikipedia.no/aftenposten.no/CIA_world_factbook)

RETURADRESSE:

SOS-barnebyer

4896 Grimstad

SOS
BARNEBYER

Jan og Anne har
ikke bare husrom, men
også hjerterom.

Scan QR-koden
og les mer på
vår hjemmeside.

Å skrive et testament er å skrive seg inn i liv som skal leve videre. Tilgodeser du SOS-barnebyer med hele eller deler av arven, gjør du det mulig for utsatte barn å skape seg sin egen framtid. For alle barn skal arve jorden. sos-barnebyer.no/testament • Tlf. 23 35 39 00 • Vi kan tilby advokathjelp.